

Dr. Szőkefalvi-Nagy Béla Lomonoszov-érmét kapott

Magyar tudós, dr. Szőkefalvi-Nagy Béla akadémikus, a JATE professzora, a Szovjetunió Tudományos Akadémiája által odaítélt magas tudományos kitüntetés, a Lomonoszov-érem ideai külföldi kitüntetés. A szovjet tudósok közül a világhírű biológus, Alekszandr Oparin — a JATE 1973-ban díszdoktorrá avatott akadémikus kapta meg az érmet.

A Lomonoszov-érem a Szovjetunió Tudományos Akadémiája által adományozott legmagasabb tudományos kitüntetés, amelyet minden évben egy szovjet és egy külföldi tudós kap meg. A díjat az akadémia elnöksége ítéli oda.

Az indoklás aláhúzza, hogy Szőkefalvi-Nagy Béla kiemelkedő tudós egyéniség, az egyik legtekintélyesebb tudósa a matematikai analízisnek, fő mun-

kái a matematikai analízissel, a funkcionálanalízissel foglalkoznak, külön kiemeli az indoklás függvénytan kutatásainak jelentőségét. A szakirodalomban például számos olyan jelenség van, amelyet ma már Szőkefalvi-Nagy Béla kutatásaiból ismernek, az ő nevével kötnek össze.

Az akadémia elnöksége által az érmet odaítéléséről kiadott közlemény kiemeli, hogy a világ tudományos közvéleménye messzemenően elismeri Szőkefalvi-Nagy Béla sokoldalú tudományos, tudományos szervezői és oktatói munkásságát. A kiváló magyar matematikus számos egyetem díszdoktora, több akadémia külső tagja. A Szovjetunió Tudományos Akadémiájának közgyűlése 1971-ben választotta az akadémia külső tagjává.

Doktoravatás

A József Attila Tudományegyetem doktoravató ünnepi tanácsülésére február 15-én került sor az egyetem aulájában. A nyilvános rendes tanácsülésen dr. Antalffy György rektor az egyetem Állam- és Jogtudományi Karának nappali tagozatán végzett százhusz jogászt avatta doktorrá.

Dr. Kristó Gyula oktatási rektorhelyettes az aulában február 16-án rendezett rendkívül nyilvános tanácsülésen az esti és a levelező tagozaton végzett jogászokat, valamint a Bölcsészettudományi és a Természettudományi karon végzett jelölteket avatta doktorrá.

Klubjaink ajánlják

JATE-KLUB

Március 01. 19 óra: Binder-kvartett műsora.

Március 03. 19 óra: Filozófiai kör — előadó: dr. Pais István.

Március 04. 20 óra: Színház-tudományi szekció.

Március 05. 21 óra: Bemutató mozi.

Március 06. 20 óra: Benkő-dixieland.

Március 07. 19—22 óra: Disco

Március 08. 19 óra 30: Country-klub.

21 óra: Filmklub.

SZOTE-KLUB

Február 29. Zártkörű rendezvény.

Március 01. 18—22 óra: Disco

Március 02. Gyermek-délelőtt.

Március 03. A Medicus Színpad előadása a Kiszínházban.

Március 04. A Medicus Színpad próbája.

Március 05. London, a zenéi város — dr. Keszthelyi Béla diavetítéssel és zenével illusztrált útibeszámolója.

TAMÁSI ÁRON KLUB

Február 29. 19 óra: Gyöngy a csillag — Vitai Ildikó és Vass Gábor előadástje.

Március 01. 19 óra: Disco

Március 03. 19 óra 30: „Felnöttek játéka” — dr. Molnár Judit műsora.

Március 05. Juhász Gyula berlet: Erkel Ferenc Bánk bán, a Mozsizínházban.

Március 06. 20 óra 30: Régi idők mozija — Horváth Emil előadása.

Március 07. 20 óra: A Bölcsész Színjátszó Műhely előadása (Zártkörű rendezvény).

A főiskolai Közművelődési Klub filmklubja február 25-től minden második héten hétfőn tartja filmvetítéseit.

Az Ifjúsági Ház programja

Március 1. 19 óra: Országos meghívásos csapat-táncverseny

Március 3—4—6. 15 óra: Ének-16 Ifjúság Hangverseny

Március 5. 15 óra: Találkozás

Monspart Sarolta tájékoztatósi futó világbajnoknővel

Március 17. 18 óra: Irodalmi Kávéház (vendég: Keres Emil Kossuth-díjas színművész)

Március 18. 19 óra: Az utca másik oldala — Bródy János előadástje

Március 24. 18 óra: Irodalmi Kávéház (vendégek: a Kalácsa együttes és a Medicus Színpad)

Március 25. 18 óra: Külpolitikai fórum (vendégek: Chrudinák Alajos és Sugár András)

Március 31. 15 óra: Művészet és Ifjúság (országos fesztivál), a politikai dalosok és a versmondók találkozója.

Az Ifjúsági Ház filmklubja minden héten szerdán este 20 óráról vetíti az angol új hullám legjelentősebb alkotásait.

Az Ifjúsági Ház állandó kiscsoportos foglalkozásai:

Hétfő 18 óra: Fotóklub

Kedd 17 óra: Ifjúsági Színpad

18 óra: Amatőr filmklub

Szerda 18 óra: Ifjúsági Vitakör

Csütörtök 17 óra: Fotóklub

18 óra: Historia-kör

Péntek 18 óra: Amatőr filmklub

19 óra: Jazz klub

Szavalóverseny

József Attila születésének 75. évfordulója tiszteletére a JATE KISZ-bizottsága és az egyetem közművelődési bizottsága a tudományegyetem hallgatói számára szavalóversenyt rendez március 6-án délután 4 órakor a Természettudományi Kar Béke épületében.

A szavalóversenyre a rendezők várják a költsézet és a szép magyar beszéd kedvelőit.

Bevezetés a kutatómunkába

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola KISZ-bizottsága és a főiskolai TDK Tanács előadássorozatát szervezett Bevezetés a kutatómunkába címmel, így nyújtva segítséget a diákköri és a szakdolgozatosok készítéséhez.

Az előadásokat minden héten kedden 17—19 óra között hallgathatják az érdeklődők a főiskola dísztermében.

Előadók: dr. Geréb György, tanszékvezető főiskolai tanár (A kutatói személyiség struktúrája, kialakulása és a pszichológiai kutatás néhány metodikai kérdése), dr. Szendrői János, tanszékvezető főiskolai tanár (A hálós tervezés mint kutatási módszer), dr. Rácz Fodor Benő docens (Bonyolult sztohasztikus rendszerek néhány vizsgálati módszere), dr. Kovács Zoltán adjunktus (Tájékozódás az irodalomban, a levéltári kutatás módszerei), dr. Bereczki Sándor docens (Az iskola-történeti kutatások jelentősége) és dr. Békési Imre, főiskolai tanár (Az eredmények írásos formába öntése).

A szovjet felsőoktatás új eredményei

A szovjet egyetemi oktatás fejlődéséről tanúskodik az a tény, hogy amíg 1914-ben a cári Oroszország 105 felsőoktatási intézetében 127 ezer diák tanult, addig ma már a 869 szovjet egyetemnek és főiskolának 5,1 millió hallgatója van. A Szovjetunió egyetemein és főiskoláin ezenkívül 65 ezer külföldi diák tanul a világ 159 országából.

A szakemberképzés gyors üteme lehetővé tette, hogy szinte teljesen kielégítsék a szovjet népgazdaság ilyen irányú szükségleteit. Jelenleg 11 millió szovjet dolgozónak van felsőfokú végzettsége. Évente mintegy 770 ezer hallgató veheti át az egyetem elvégzését tanúsító oklevelet. A X. ötéves tervidőszakra előírt 3,7 millió diplomás szakember képzését a felsőoktatás várhatóan sikerrel időre befejezi. A Szovjetunió Kommunista Pártjának a termelés intenzív fejlesztésére irányuló következetes tervei, a kohászat, a bányászat, a kőolaj-termelés, az építőipar, a szállítás, a mezőgazdaság illetve Szibéria, a Magas Észak, a Távol Kelet, az Oroszországi föderáció nem-feke-
teföld övezetének komplex fejlesztése különösen sok új, egyetemet végzett szakembert igényel.

Jelenleg a szakemberképzés tervezésének olyan módszertani megújulása van folyamatban amelynek segítségével az oktatás szükséges szerkezeti változásait prognosztizálni lehet.

A tudományos-technikai forradalom megváltoztatja a munka jellegét, illetve a szakember felkészítését munkájára.

A mintegy félmillió főt számláló szovjet egyetemi és főiskolai oktatógárda fontos feladata a hallgatók kommunista nevelése.

A felsőoktatási intézmények tanárainak szakmai és pedagógiai továbbképzéséhez minden szükséges feltétel biztosított. 9 továbbképző intézet, 122 külön erre a célra rendszeresített fakultás

áll annak a 35 ezer egyetemi tanárnak a rendelkezésére, akik gyarapítani, megújítani szeretnék tudásukat.

A szovjet felsőoktatási intézmények mellett 60 kutatóintézet, közel 1,5 ezer tudományos laboratórium, számos tervezőintézet, obszervatórium, múzeum, botanikus kert működik. Az egyetemeken készült tudományos munkák gyakorlati felhasználásuk során több mint 1,5 milliárd rubel értékben hoztak hasznot az országnak. Az 1976—1978-as években 98 egyetemi tanár kapott Lenin-rendet vagy Állami díjat tudományos kutatómunkájáért elismerésül. A tudományos kísérletekben egyre több hallgató vesz részt — számuk jelenleg meghaladja az 1,8 milliót. Ily módon a jövő szakembereinek nagy többsége válik otthonossá a kutatások világában.

2 millió szakember vesz részt évente egy alkalommal a felsőoktatási intézmények továbbképző tanfolyamain, külön erre a célra létesített fakultásokon ismer-
tetik meg a mérnököket olyan nagy jövőjű tudományággal, mint a robot- és manipulátortechnika, az űrhajózás műszaki kérdései, a tervezés automatizálása és mások.

Egyre nagyobb teret kap az egyetemeken a továbbképzésnek az a formája, amely mellett a szakembereknek nem kell elszakadniuk a termelő munkától. Ezen a területen még sok a ten-nivaló.

Közvetlenül a forradalom legyőzése után figyelmeztetett Lenin arra, milyen fontos a világ tudományos és kulturális értékeinek alkotó felhasználása a szocialista társadalom építésében. A szovjet felsőoktatás nagy felelősséggel veszi ki részét ebből a munkából.

N. KRASZOV,

a Szovjetunió középiskolai és felsőoktatási miniszterének első helyettese (BUDAPRESS—APN)

Gondolatok egy diákjóléti szabályzatról

Még december elején panaszkodott egy tanárképzős ismerősöm, hogy előző félévben volt két utóvizsgálója, ezért szociális kategóriába egyet ugrott — felfelé. Kissé kétkedtem: a tanulmányi eredménytől függ a szociális helyzet? Nem hagyott nyugodni a dolog; hiszem, ha látom, mondtam magamban. Ezért szereztem be a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola ösztöndíj-szabályzatát, melynek egyes kitételei megleptek. A szabályzat több rendelkezése tartalmazta a jobb tanulmányi átlag elérése érdekében, sőt „büntetést” is kiállításba helyez az eredményt nem produkálók-kal szemben. Ez utóbbi — úgy vélem — ellentétben áll a szabályzat első részében leszögezettekkel: „Az ösztöndíj politikánk célja, hogy rendszeres, jó tanulmányi munkára, a jobb tanulmányi eredmények elérése és a közelletben való aktív részvételre ösztönözzön. Hatékonyan támogassa az alacsony jövedelmű szülők, elsősorban a fizikai dolgozók gyermekeinek továbbtanulását.” Ebből kiindulva aligha lehet egyetérteni a rendszeres pénzbeli támogatásról szóló IV. rész alábbi rendelkezésével, mely azt feltételezi, hogy a gyöngébb átlageredményt felmutató hallgató jobb szociális körülmények között él. Idézzük: „b) Egy félévre magasabb kategóriába kell sorolni azt a hallgatót, akinek az adott félévben két vagy több elégtelen érdem-jegye volt és az egy főre eső jövedelme az alsó kategória-határt 200 forintnál magasabb összeggel haladja meg.” c) „... vizsgaidőszak lezárása után elégtelen érdemjegye van, egy félévig nem részesülhet rendszeres pénzbeli támogatásban.” d) „... félévi tanulmányi átlageredménye 2,00—2,50 között van... kedvezményes menzaautólványon kívül más, rendszeres pénzbeli támogatásban nem részesülhet.”

A 146/1972. (M. K. 18) MM sz. utasítás valóban lehetővé teszi a tanulmányi eredménynek, mint befolyásoló tényezőnek figyelembe vételét. De nem ilyen formában. Az utasítás 21. pontja ugyanis biztosítja az egyéni mértelegelés lehetőségét (a diákjóléti bizottság javasolhatja bizonyos intézkedéseket az adott intéz-

mény illetékeseinek). A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola szabályzata ellenben személyi körülmények figyelembe vételét kizárja. Ezért az idézett rendelkezéseknek megfelelően elképzelhető, hogy egy második kategóriás hallgató, aki esetleg nem a legjobb képességű és nem is a legkönnyebb szakon tanul, harmadik kategóriás lesz, sőt szociális juttatásban nem is részesül. Úgy gondolom, jobb tanulmányi átlag elérése céljából elégséges tanulmányi ösztöndíjat kiállításba helyezni, melynek összegét meghatározhatja a közéletben való részvétel. A szociális juttatások megvonása mint büntetés (megtorlás?) nem hiszem, hogy pozitív pedagógiai hatással jár.

A szabályzatnak ugyanakkor vannak olyan rendelkezései is, amelyek nem serkentenek jobb átlag elérésére. A II. rész az Általános tanulmányi ösztöndíjakról: b) „... akinek tanulmányi átlageredménye 3,51—500 között van és az adott vizsgaidőszakban elégtelen érdemjegyet is szerzett” csak rendkívüli és kivételes esetekben kaphat a minimális összegnél többet. h) „... akiknek a ... vizsgaidőszak lezárása után elégtelen érdemjegyük van, tanulmányi ösztöndíjat nem kaphatnak”.

Nem állítom hogy gyakori az az eset, mikor a vizsgázó a kettes, hármas jegy helyett azt kéri, újra vizsgázhasson. (Néhányszor azonban előfordul, hogy a jobb eredmény miatt inkább vállalja a hallgató az elégtelent, csak hogy újra vizsgázhasson.) Egy jeles tanuló is lehet „rossz formában”, kérheti hogy újra vizsgázhasson, de így, anyagi megfontolások következtében kénytelen elfogadni a kettest, vagy a hármaszt.

A diákjóléti szabályzat elfogadásánál a főiskolai KISZ-bizottságnak joga lett volna ellenvetéssel élni a fenti határozatokkal szemben. Ezt azonban az akkori KISZ-bizottság nem tette meg. A jelenlegi már tud a hibákról, s próbálja is erre figyelmeztetni az illetékeseket.

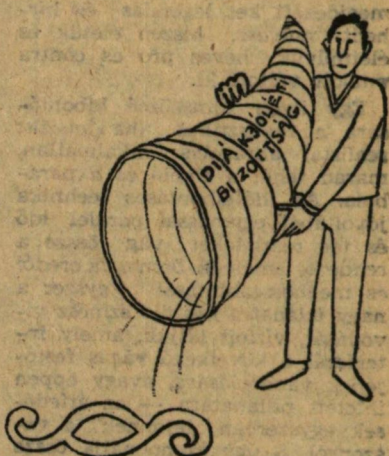
Mi dr. Mohóli Károly főigazgatótól arról kérdeztük, van-e mód a korrigálásra:

— A KISZ-bizottság egyetér-

tési jogával élve akkor elfogadta a szabályzatot. A saját véleményem az, hogy ösztöndíj rendszerünk elsődleges célja a minél jobb tanulmányi eredmény elérésére való ösztönzés. Sajnos, nagyon sokan vannak a hallgatók között, akik a „létf minimum”, az elégséges szint elérését tekintik célkitűzésnek. Ez ellen igyekeznünk küzdeni, s ez nemcsak a tanulmányi munkára vonatkozik, hanem például a gazdasági mechanizmus rendszerére is jellemző. A szabályzat egyes pontjai valóban vitathatóak, ezért ha a hallgatók igénylik a változtatást, változtatni fogunk. Szívesen leülünk a KISZ-bizottság illetékeseivel megbeszélni a problémát és az Önök által említett jogszabály alapján módosíthatjuk a szabályzatot.

A módosítás tehát nem lehetetlen, s bízunk abban, hogy a főiskolai hallgatók érdekképviseleti szervei minél előbb élnek is a főiskolai vezetés által felajánlott lehetőséggel. Reméljük, hogy hallgatóiraikat meghallgatva, a kiadott miniszteri utasítás értelmében dolgozzák ki javaslatukat. A módosítás mottója talán az lehetne: ne büntetéssel ösztönözzünk a jobb tanulmányi eredmény és ennek megfelelően a magasabb színvonalú szakmai tudás elérésére.

Lőrinczy György

Ezt azért ne képzelje senki...